

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ КРАДІЖОК НА ПІДПРИЄМСТВАХ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

*Саванчук Т.М., к.е.н., старший викладач
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

Крадіжка – це завжди неприємний інцидент, що може статися на будь-якому підприємстві. В момент виявлення крадіжки співробітники підприємства мають діяти у відповідності до законодавчих вимог, адже лише за таких умов наслідки крадіжки можуть бути правильно відображені в обліку з найменшими негативними податковими наслідками для підприємства. Виходячи з цього, вважаємо за необхідне окреслити алгоритм дій під час крадіжки, проблемні питання обліку її наслідків та шляхи їх вирішення.

Перш за все, необхідно зазначити, що при виявленні на підприємстві крадіжки обов'язково треба, звернутися до міліції та подати заяву про її здійснення, адже лише за таких умов підприємство на етапі досудового розслідування може отримати від слідчого документ, що підтверджує факт крадіжки. Це дозволить списати вкрадені цінності з найменшими податковими наслідками для підприємства.

Проте, звернення до міліції не звільняє бухгалтера від вирішення цілого ряду питань, пов'язаних з необхідністю відобразити наслідки крадіжки в обліку, адже, на сьогодні, немає жодного комплексного нормативного документу, який би регламентував порядок відображення таких операцій в обліку.

Першим питанням, яке необхідно вирішити при виявленні факту крадіжки – це визначення чіткого обсягу вкраденого майна. Для вирішення зазначеного питання, підприємство зобов'язане в день крадіжки, відразу після того, як міліція закінчила огляд місця злочину, провести інвентаризацію цінностей. Така інвентаризація проводиться у звичайному порядку, за наказом керівника, відповідно до вимог п. 7 розд. I Положення про інвентаризацію активів і зобов'язань [1]. За результатами інвентаризації необхідно скласти Інвентаризаційні описи за формами № інв-1 (для основних засобів) та № інв-3 (для товарно-матеріальних цінностей) і Порівняльні відомості

результатів інвентаризації за формами № інв-18 та інв.-19 для основних засобів та товарно-матеріальних цінностей відповідно.

Варто пам'ятати, що інвентаризація грошових коштів проводиться відповідно до вимог п.46 розд. IV Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні з оформленням Акту, форма якого затверджена зазначеним Положенням [2].

На основі вказаних документів інвентаризаційна комісія має скласти Протокол, що затверджується керівником підприємства і є підставою для передачі зазначених документів слідчим, визначення розміру збитків та списання цінностей.

Таким чином, наступним проблемним питанням, яке необхідно вирішити бухгалтеру є визначення розміру збитків від крадіжки. Це, на сьогоднішній день, найбільш неврегульоване питання, адже з 2011 року, відповідно до п.2 Порядку визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей № 116, він розраховується шляхом проведення незалежної оцінки згідно з національними стандартами оцінки [3]. Для проведення такої оцінки підприємство має заключити договір з сертифікованим оцінювачем, оплатити його послуги та отримати Акт оцінки. В той же час, при здійсненні крадіжки, об'єкти, які мають підлягати оцінці на підприємстві відсутні. Отже, за таких умов доцільність залучення професійного оцінювача досить низька. Тому, спираючись на відсутність об'єкту оцінки, на нашу думку, підприємство може самостійно визначити розмір збитків на основі даних бухгалтерського обліку, виходячи з балансової вартості викрадених матеріальних цінностей. Акт оцінки, разом з прикладеними бухгалтерськими документами, необхідно передати слідчим органам і, якщо він не викличе питань, то використати його як підставу для списання цих цінностей з балансу підприємства.

Наступним проблемним питанням є відображення списання викрадених цінностей в обліку. Треба зазначити, що таке списання необхідно відображати по-різному для різних видів цінностей. Так, списання необоротних активів відображається двома проведеннями: Д 13 К 10,11 – на суму зносу та Д 976 К 10,11 – на суму залишкової вартості. Списання

викрадених виробничих запасів, готової продукції, МШП, товарів на складі відображають проведенням Д 947 К 20,21,22,26,27,281. Списання викрадених з торгового залу товарів вимагає складання двох проведення: Д 947 К 282 – на суму первинної вартості товарів та Д 282 К 285 методом «сторно» на суму торгової націнки.

Ще одним проблемним питанням обліку крадіжок на підприємстві є нарахування податків на суму викрадених цінностей. Так, на вартість викрадених запасів необхідно нарахувати податкові зобов'язання з ПДВ, виходячи з вартості їх придбання, тоді як при наявності документів, що підтверджують крадіжку такі зобов'язання на вартість викрадених основних засобів не нараховуються [4].

Отже, для правильного відображення в обліку підприємства крадіжок, необхідно врахувати вимоги значної кількості нормативних документів, що забезпечить оптимізацію оподаткування зазначених операцій.

Література.

1. Положення про інвентаризацію активів і зобов'язань затверджене наказом Міністерства фінансів України від 02.09.14 р. № 879 зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14> (дата звернення 03.05.2019).

2. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні затверджене Постановою правління Національного банку України від 29.12.17 р. № 148 зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#n19> (дата звернення 03.05.2019).

3. Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей затверджений Постановою кабінету міністрів України від 22.01.96 р. № 116 зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/116-96-%D0%BF> (дата звернення 03.05.2019).

4. Податковий кодекс України від 02.12.10 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 03.05.2019).